

društvu tri deleže po 130 gld. Na vsakega teh treh deležev je bil zavezan po pravilih plačevati od novega leta 1888 naprej vsak teden po 50 kr., skup 1 gld. 50 kr. Do konca leta 1888, to je v 52 tednih, je bilo toraj na račun deležev v plačilo zapalo 52krat 1 gld. 50 kr., kar da zgoraj omenjeni znesek po 78 gld., ki se je našemu kmetu odračunil pri izplačanju posojila. Nadalje pa mora vsak ud tega društva, če ne vplačuje vsak teden svojih 50 kr. na vsak delež, plačati za zamudo za vsaki delež za eden teden eden krajcar, in če je zaostal s plačili tedenskih 50 kr. več, kakor štiri tedne, za vsak teden eden krajcar več in tako naprej za vsako daljno štiritedensko zamudo od vsakega tedna in vsakega deleža eden krajcar več. Naš kmet iz Kalobja je toraj moral plačati samo na teh zamudnih krajcarjih 10 gld. 89 kr. Nadalje zahtevajo pravila graškega „Selbsthilfsvereina“ od dolžnika, da plača kot tako imenovano doklado od vsakih sto goldinarjev 14 kr. na teden, kar je zneslo v našem slučaju 3 gld. 78 kr. S to doklado se končno pokrije prebitek posojila čez delež, kateri znaša, kakor rečeno, 13 %, posojila pa za vsak delež 150 gld.

Že ta slučaj kaže, kako zviti in zapleteni so računi od posojila, katero dobi seveda le ud tega društva. To pa še ni vse, kar je za deležnika neugodno. Dosti važnejše je še to, na kakšen način lahko zgubi ud tega društva ves denar, ki ga je že plačal na svoj delež. O tem nas spet podučí zgoranji slučaj. Imenovani kmet iz Kalobja, ki je dobil od graškega „Selbsthilfsvereina“ koncem leta 1888 posojilo po 450 gld., je seveda moral postati ud tega društva in torej tudi zanaprej v Gradec pošiljati vsak teden svojih 1 gld. 50 kr. z dokladami vred, z vsem znesek po 2 gld. 13 kr. Da pa razmere našega kmeta niso tako ugodne, da bi zamogel teden za tednom ali vsaj vsak mesec plačevati svoje doneske v ta ali oni namen, je vsakteremu znano. V naših krajih in tudi drugod se reši kmet plačil, kedar ravno kaj proda, ter nima rednih mesečnih dohodkov.

(Konec prih.)

Okrajni zastopi in njih potreba.

V Avstriji nimajo vse kronovine in dežele okrajnih zastopov; le nekoliko jih je, katere imajo to naredbo in med temi je tudi Stajarska. Ker Slovenci dozdej nismo nikdar imeli v deželnem zboru v Gradci večine, razumeva se, da si nismo Slovenci te naredbe izmislili, pač pa nam jo je priskrbel nemška in nemčurska gospoda. Iz rok naših neprijateljev pa še nismo ničesar dobili, kar bi nam bilo res potrebno in koristno. To si je treba zapomniti!

Ko so v deželnem zboru v Gradci snovali postavo za okrajne zastope, mislili so le na to,

kako bi se dalo s pomočjo okrajnih zastopov slovensko ljudstvo pačiti in ponemčiti, kako bi se veljava slovenskih občin in slovenskega kmeta zatrla, kako bi se ta dva elementa spravila pod jerobstvo nemških in nemčurskih mestic in trgov. Postavne določbe so se, kolikor je bilo mogoče, zmedle in zamotale, mestom in trgov v prid, slovenskemu kmetu pa na škodo.

Dokler se Slovenci svojih pravic niso zavedali in so prepuščali gospodarstvo po okrajnih zastopih nemški in nemčurski gospodi, šlo je vse gladko; gospoda je gospodarila in zapovedovala, slovenski kmet pa je vbogal, plačeval in molčal.

Ko so nas Slovence tuji jerobi že preveč pestili, žmikali in strahovali, začeli smo se otresati teh jerobov, tu pa tam so skušali napraviti red v lastni hiši, postavljati jerobe pred prag, pod kap, zapirati mošnje itd. In kaj je bil tega nasledek? Nemška in nemčurska gospoda prišla je nakrat do spoznanja, da so okrajni zastopi nepotrebna, prav draga naredba. Vidite lisjake!

Mi Slovenci okrajnih zastopov nikdar nismo potrebovali, nismo za nje prosili; nemška in nemčurska gospoda si je to naredbo izmislila; hvalila jih je na vse pretege, dokler je smela z denarji celega okraja po svoji volji gospodariti in ravnati, zdaj jih hoče nakrat odstraniti, ker Slovenci pravimo, da naj mesto in trgi svoje denarje razmetavajo, z denarjem davkoplačevalcev pa se naj gospodari!

Okrajni zastopi se ne bodo dali tako hitro odpraviti, kakor to misli Ptujška, Celjska in Lenarška gospoda. Zatorej pa je nas Slovencev sveta dolžnost, da se brigamo za okrajne zastope, dokler obstojijo. Mesta in trgi imajo svoje zastopnike v njih, zakaj bi njih ne sme imeti slovenske kmečke občine in slovenski kmeti? Mi privoščimo mestom in trgov te zastopnike po velikosti štibre ali dače; zakaj pa oni naših zastopnikov ne privoščijo? Pri kom je grda nevošljivost doma? Kdo ne pozna ljubezni do svojega bližnjega?

Mi smo za to, da se okrajni zastopi odpravijo; nam se ne zdijo potrebni. Dokler pa ti zastopi obstojijo, hočemo mi Slovenci v njih svoje zagovornike in zastopnike imeti, kakor imajo Nemci in nemškutarji svoje. Ako se nam od vzame dolžnost plačevati naloge za okraj, prepuštimo okrajne zastope koj, kdor jih hoče imeti; zdaj pa ne.

Ker smo prepričani, da tako mislijo in čutijo tudi naši bratje sv. Lenarškega okraja v slov. goricah, pričakujemo od njih, da se bodo pri bodočih volitvah v okrajni zastop pokazali kot možje poštenjaki, držeč se gesla: Vse za vero, domovino in cesarja!

Sosed.